

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

за цілий рік 20 кор
за пів року 10 кор
за чверть року 5 кор
за місяць 170 кор

За границю:

за цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
за пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Подорожне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвет ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят • 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 3) с. від стрічки.

„Політичний лексикон для молодіжи“.

(Дальше).

В IV. розділі повертає п. Юл. Бачинський знов до наклеювання Русинів до «єдності», до змаганя, щоби звести «як найширші верстви нашого народу в оден табір», зєдиненя всего, що живе і добре в суспільности в одну громаду. А щоби се стало ся, потреба, щоби «всі люди доброї волі і щирого патріотизму покинули свої пересуди і сектанство і позбули ся свої заскоружлости та короткозорости», а се значить — «розвалити і зруйновати всі дотеперішні партії, а на їх місця а не побіч них поставити одну партію» — національно-демократичну, котра «звелаб як найширші верстви нашого народу в оден табір».

П. Юл. Бачинський застановляє ся над можливістю такого зєдиненя всіх в оден табір. Справедливо замічає він, що в дійсности кожда майже партія заперечує право до єствования другим партиям (се обливо у Русинів — Ред. Русл.), бо майже кожда з них виявляє себе за представителю інтересів всего народу.

Як довго єствувало давне сторонництво народоців, котрого органом було товариство «Народна Рада», заснована на засадах колишньої «Головної Рускої Ради», яко представителки тоді 15-мільонового укр. руского народу, вважало оно себе представителем інтересів всего укр. руского народу, бож москвофіли зєдинені в Русской Раді, відrekli ся своєї мови і народности, отже й не могли вважати ся представителями руского, а хйба московского народу. Опісляж виринула радикальна партія, котра себе вважала представителю інтересів всего руского народу. Колиж радикальна партія розпала ся і одна частина утворила соціально-демократичне сторонництво, тоді москвофіли похитили для себе назву народної партії і вважають себе виключно представниками інтересів всего руского народу.

Вже в одній з попередних статей висловили ми наш погляд про партійні відносини у народу взагалі, що в живім народі мусить бути різкі партії, відповідні різним струям життя і інтересам різних верств суспільности, а при тім замітили ми, що москвофіли не є партією, а відступники від народного коріння. Кожде сторонництво має на бачности певні інтереси народу і після свого розуміння дбає про них. Очевидно різниця в розуміннях інтересів народу доводить до спорів і боротьби поміж сторонництвами, одначе культурність виматає того, щоби та боротьба не доходила до ворогованя і уживаня некультурних або нечесних способів боротьби. Тимто справедливо п. Юл. Бачинський дорікає національно демократичному сторонництву, «що оно називає всякі вихили поза національно-демократичну партію просто зло-

чином і зрадою на власнім народі». Таке поступованє свідчить неперечно про недоспільність політичну, про невиробленє політичних засад і поглядів.

П. Юл. Бачинський застановляє ся відтак над складом національно-демократичного сторонництва і справедливо зазначає, що оно не є сторонництвом лише світської інтелігенції, або лише духовенства ітд., але всіх разом і рівночасно. І справді складає ся се сторонництво з давних Русинів-народоців, що були спершу зорганізовані в Народній Раді, а опісля видали «Народну програму» (і то так світських як і святих) а крім того з «молодого покоління», радикалів, котрі не зрєкли ся своєї максимальної і мінімальної програми і ті свої засади і змаганя (п. Юл. Бачинський називає се «європейским — вільним духом») вводять в дневникарстві і в товариствах та інституціях, заснованих народоцями.

Сі змаганя радикалів доводять нераз до горячих розправ, спорів і боротьби серед національно-демократичного сторонництва, а хоч більшість сего сторонництва, зложена з старших народоців світських і з святих супротивляє ся тим засадам і змаганям радикалів, то ся поважна більшість старших, утомлена звичайно кількогодинними нарадами, розходить ся перед ухвалою, а тоді горстка радикалів ухвалює звичайно одногласно і політичну тактику і инші справи внесені на зборах національно-демократичного сторонництва, а поважна більшість старших, особливо святих, хоч і не вдоволенна нераз політичною тактикою, або поглядами і засадами голошеними в дневникарстві і взагалі тим «європейским — вільним духом», що змагав до атеїзму, для милої згоди терпить сей терор горстки радикальної.

Тимто влучно замічає п. Бачинський, що «національно-демократична партія, котра мала бути єдинителюю всіх людей доброї волі і щирого патріотизму, що мала зєдинити всі верстви нашого народу в оден табір — та партія стала ся як раз противно — прибіжищем загального невдоволеня і загального паріканя всіх на всіх, партії на членів, членів на партію. Партією, в котрій ридить терор, якого і мати ся мусить все ті, котрим удасть ся взяти верх в партії і якого мусить ужити на те, щоби здусити в партії невдоволенє і змусити всіх до послуху... — Те невдоволенє мусить вкінци довести до того, що те спільне пожитє стане ся на дальше прямо неможливе. Поки ще партія держить ся купи, ніхто не бере ся єї розвалювати, кождий старає ся лише відповідно до своїх потреб її змінити і витиснути на ній як раз свою печатку. І через те таке хитанє партії і така зміна «курсів політики партії» (досить вказати на невдалу сєчасно акад. молодіжи на становище в тій справі старших по першім пірроці сєчасні, а горстки радикалів, на боротьбу супроти б. голови руского соймового клубу д-ра Олесницького на деяких вичах, і в национ. демокр. дневникарстві

і т. п. Тимто справедливо замічає п. Юл. Бачинський, що така єдність не може довго удержати ся, мусить розбити ся і розібє ся.

(Дальше буде).

Д О П И С Ь.

З Черновець.

(Ювілей 25-літньої громадянської праці посла Брехи Пігуляка).

Минувшій неділі обходила Буковинська Русь святкованє 25-літя народної громадянської праці свого ревного посла і труженника. Цілий день від 10. години в ранці аж далеко поза опівніч був неперервною низкою виявів високого поважаня, признаня і вдяки для ювілята, а вразом наглядним образом успіхів єго народної праці, як і народного розвитку Русинів на Буковині. У великій салі «Народного Дому» зібрали ся відпоручники (по 3-х) всіх 64-х Січій буковинських і ухвалили звязати ся в Союз Січій, вибрали спільну старшину з осідком в Чернівцях, а ювілята Пігуляка отаманом Січій в признанє єго заслуг. Збори Січій були наглядним доказом вельми хосенної організації пожарних сторожий на Буковині а вразом підвалин до народної організації по громадах. О 2-ій годині в полудня відбули ся збори педагогічного товариства «Руска Школа», а громадна участь учителів і учительок, що заповнили цілу велику салю «Народного Дому» виявила великий зріст народного шкільництва руского на Буковині. Сі збори тривали до 6-ої години і були також маніфестацією для ювілята, котрий чимало потрудив ся для сего товариства, а після того почали ся збори мужів довіря, перед котрими посла др. Стоцький і Пігуляк пояснювали політичне положенє, витворене останними подіями в буковинськїм соймі. На тих зборах явило ся поважне число духовенства, котре також горне ся тепер щораз більше до народного табору, учителів і інших світських людей, а головно селян. Окрім послів промовляли численні учасники зборів, а в промовах селян виявила ся значна свідомість і велике одушевленє для народної справи, яко вислід систематичної, ревної праці послів над просвітою і освідомлюванєм народу і не дивно, що зібрані нагородили послів, особливож ювілята грімкими оплесками і висловом повного довіря. Ледво о 9-ій вечером скінчили ся наради мужів довіря, а тоді почав ся комерс в честь ювілята у великій салі музичного товариства, на котрій прибуло кількасот учасників з інтелігенції (між тим много жіноцтва), світської і духовної, акад. молодіжи, селян і міщан. Комерс відкрив голова «Рускої Бєсїди», кр. інспектор Ом. Попович, за чим пішли численні промови учасників комерсу на черемину із співами хору черновецького «Болна» під управою д-ра Стоцького, а мж иншими промовляв також посол Барвіньський, одинокий гість з Галичини. Бєсїдник указав у своїй промові на поступенний розвиток народної Русинів на Буковині від тридцяти років, коли перший раз завітав до Черновець, зазначив, що іменно буковинські Русини зразу поставили ясно національне питанє, відказуючи підпирати ся під заступництво відступникам народу руского, і з признанєм підніє, що буковинь-

ски Русини поступають систематично в народній роботі, почавши від підвалів, а поступаючи щораз в гору і уміють цінити працю кожного, хто хочби цеголку положив до народної будівлі. Тимто нині так розросла ся руска євспільність на Буковині, а чимала в тім заслуга ювілята. Бесідник закінчив горячим бажанєм для ювілята до дальших трудів і всім щирим народолюбцям до витривалости на вибраній доси дорозі. Краснорічива промова ювілята закінчила комерс, котрий остане в милих споминах всіх учасників.

Єротей Пігуляк.

(Автобіографічний нарис).

(Дальше).

Я почав допитуватися, чому не згуртована вся руска інтелігенція в одинонім руськім товаристві? Відповідь не вдоволяла мене. Я почав шукати ближших душею мені товаришів, але їх було тяжко знайти, хоть добачив я то, що більшість йшла несвідомо за тодішніми провідниками. Я почав пропагувати злуку всієї інтелігенції в товаристві і той, котру пануючий дух виключав з одинокого руського товариства. В Поповичу і Окуневскім найшов я собі близьких, національно свідоміших, як я, людей. Числячи на несвідомість більшости зробив я на одних загальних зборах внесене, щоби обовязати старшину товариства, аби приєднала і тих других Русинів, що не могли доси належати до «Руської Бесіди», аби згуртувала всю руску інтелігенцію в одну громаду, котрої головним завданєм було би будити і освідомлювати цілий буковинський руський нарід. Сей мій внесок прийнято великою більшістю. Але голова вибраної старшини запротестував рішучо проти такої ухвали і загрозив димісією. Се отворило мені дальше очи, я видів, що тодішнім провідникам не ходило о добро нашого народу, а о щось иншого. Що воно таке було, се добачив я також небавом. В товаристві було так заряджено, що загальні збори відбували ся все в першій половині липня. На тих зборах являли ся все якісь незнакомі гості. Вони прислухували ся спокійно нарадам. Що то за люди, годі було довідати ся, лиш сказано, що се гості з Петербурга. При нарадах здається, звернув я на себе увагу тих гостей: Я наминав, щоби з товарискими грішми обходити ся ошадно, аби можна достигнути купна народного дому. Се дало тим незнакомим гостям повод прислати одної весни на мої руки тисячу рублів для «Руської Бесіди». Тепер я зрозумів докладно, що то за таємниці; зрозумів, відки в проповідирів товариства та нехиті до видавництва популярних, до освідомлюваня нашого народу!

Пізнавши се докладно взяв ся я з моїми одномишленниками, головно з Омеляном і Іларієм Окуневским до впорядкованя «Руської Бесіди». Маючи певність, що більшість членів піде за нами, рішили ми видавати «Бібліотеку для молодіжи», тай першу політичну газету на Буковині, що ще й нині виходить, себто «Буковину». Рішено по горячих перепалках вживати в тих видавництвах і в письменстві товариства живої народної мови. Рішено також прийняти в товариство всіх інтелігентів, що не були членами. Сі надії були причиною, що дотеперішні верховоди «Руської Бесіди» висунули ся з товариства один за другим без виключуваня.

Від того часу зникли десь і тоті таємничі незнакомі гості з Петербурга, тай впехло чогось також і жерело заимог для нашого товариства.

За то зникла також довголітна застоя з одинокого руського товариства на Буковині. Жите охочої праці поплило живою струєю в нашій громадці. А була то свідомо громадка ще дуже маленька. Провід у тій народній праці вело зразу нас трох: Попович, Іларій Окуневський і я, відтак прилучили ся до нас і другі. Праця наша концентрувала ся головно в видавництві «Буковини» і «Бібліотеки». Властивим ініціатором тої роботи був Попович, я був лиш щирим співробітником. Притягнуло і спровадило ся до тої праці і Федьковича. Таким чином вратувало ся ще через кілька років не одну перлину з рук его даровитої, хоть тоді вже змарілої музи.

Праця у видавництвах йшла між нами біль-

ше менше за чергою, бо про окремих редакторів тоді і бесіди не могло бути. Таким чином понали ся туда й від мене статі так наукового як політичного змісту; головно про справи церковні.

Загал руський на Буковині спав тоді ще твердим сном. Руської свідомої громади не було, лиш купка свідомих одиниць. Витворити ту громаду, се була наша перша головна задача. До сего служили частійші відчити, еходини і статі в «Буковині». У всіх тих заходах припадала й мені значна участь.

Пробували ми і до широкої маси приступити, пробували читальні отвирати, але там панувала ще така темнота, що наші проби оставали голосом «вопючого в пустини». Треба було до того брати ся з далека, треба було вперед взяти в руки занедбане шкільництво. Туда добили ми ся таким чином, що 1890. року ввійшов я перший до сойму, а зараз по тім до краввої ради шкільної. Тут був корінь нашої тяжкої недолі. Тут розпочинає ся слабими силами, але щирими і невтомими заходами наша надмірна робота, щоби промостити дорогу до висвободженя крайне пригнобленого, здавало ся вже знівченого народу. Се вимагало надмірного напруженя і витривалости до послідного. Лиш хто знав тодішній наш майже невилічний стан народу, хто міряв свої сили в боротьбі, котра рішає над тим, чи нам бути, чи не бути, або хто був хоть свідомим свідком тих памятных часів, лиш той годен повяти муки перших піонірів визволеня нашого народу на Буковині зпід чужого ворожого ярма, той годен зрозуміти, кілько енергії, кілько пожертвованя вимагала тотя рішаюча боротьба, кілько вона зужила сил, як підривала нерви.

В соймі став я перший перед боярами дідичами і їх проводирем митрополитом Морарем, тодішніми можновладцями в краю. Вони панували доси там без ніякої контролі з боку повелепого народу. Відтам виходили односторонні на визиск народу вимірені закони кравві. Тому дражнила тих панів вже лиш сама моя присутність у соймі. Вони не потребували там нікого з народу, щоби заглядав їм, так сказати у карти. З огляду на наше тодішнє безсилє треба було дуже осторожно брати ся до роботи-борби у соймі. Але до борби мусіло ся ставати, хоть як обережно. Розуміє ся, що самим лагідним способом не можна було нічого осягнути, але так само і бистрими але не вистарчаючими силами. Треба було конечно товаришів до тої дуже трудної задачі. Тут прибув на поміч дуже пожаданий, щирый та дужий товариш Стоцкий. Тепер розпочинає ся завзята боротьба з кількопами. Постойнно дрожать нерви, не раз аж тріщати, здаєть ся тут тут урвуть ся. Але ми не подавали ся. Боротьба йшла так би сказати на жите і смерть. Та по 14 роках несказаної боротьби-праці 22. липня 1904. року рішив нарід ту боротьбу на наш бік.

Але се годі би було осягнути, колиб не йшла була рівнобіжно така сама тяжка боротьба в шкільній раді краввій. Там збудовали собі чужосторонці — Німці — так само, здавало ся, недоступну фортецу, як пани-дідичи в соймі. Там добирали ся до неї палкими, добре узасадненими бесідами, а тут треба було виготовлювати при кожній нагоді сепаратвота до міністерств одно за другим. Здобувало ся мозольною, денєрвуючою працею ґрунт народний не крок за кроком, але пядь за пядею. Вигризало ся права народу немов з каменя.

Щоби знайти до того великого підприємства зрозуміє, поміч і опір в народі, що єдино тапєвненє здобутих успіхів на будуче, треба було піднести освіту. На се треба було щирої опіки над руською народною школою. Се осягнуло ся тим, що поставлено на чолі народного шкільництва випробованого і спосібного чоловіка в особі Омеляна Поповича. Щоби народній освіті забезпечити ширший і висший розвиток, треба було конечно поставити середню школу на національнім ґрунті. Се осягнуло ся по части першими рівнобіжними русько-німецькими класами при другій черновецькій гімназії, а дальше основанєм, через 30 років на дармо горячо ожиданої, руської гімназії в Кіцмані. А щоби противники не знеутралізували ті здобутки, то треба

і тут було поставити на чолі тих обох шкіл своїх людей. В сих послідних старанях прибуває нам знаменита сила в особі Николая Василька.

Яке значінє мають отсі послідні здобутки, себто середні школи для нашого духового розвою, на се вказують перші руські паралельки гімназійні в Чернівцях, де вже в одній першій класі було більше руських учеників, ніж їх було передом через 90 літ у всіх середних школах на цілій Буковині.

Народна школа виховала тимчасом тихою роботою то на селі нову свідому генерацію, котра вже добре розуміє, що від неї вимагаємо і куда їй стреміти. Посипались читальні, руські каси і «Січи» по руськім краю. Почали міродайні круги з нами числити ся. Правительство мусіло змінити свою вікову систему супроти Русинів, не спляюючи вже так, як давнійше, наш природний розвій.

Лиш церковна власть ставляє ще розвиткови нашого народу послідний свій опір. Небавом зломить і его щира, лиш вправді посвятичена народна робота.

Тоді буде дорога до нашого свобідного розвитку отверта, будуть дані услівя нашої питомої культури.

ґрунт приготовлений і по части засіяний, як поведе сю роботу підбуваюче покоління, так і буде.

Чернівці, 10. мая 1905.

Єротей Пігуляк.

Розрив шведско-норвегської Унії.

В борбі, яка випала між шведскою королівскою династією, а норвежским парламентом «штортінгом» дійшло вже до цілковитого розриву. Штортінг внаслідок тої борби ухвалив передвчеря ось яку резолюцію:

«Понеже всі члени коронної ради зложили уряди, понеже король заявив, що не є в можности дати кравви нового правительства, понеже тим самим перестала існувати констатційна власть короля, — уповновластеное штортінг членів уступаючої нині коронної ради, щоби на дальше, як надзвичайне королівске правительство виконували прислугуючу королеві власть згідно з конституцією Норвегії зі змінами, конечними до того, щоби злука зі Швецією під королем устала».

Відтак преев давнього королівського министерства Міхельзен обяв нове становище, створене в інтерімістичнім правительстві, утворенім ухвалою штортінгу, а до короля вислано ухвалено штортінгом адресу. В сій адресі сказано, що ані зі стороны штортінгу ані народу нема ніякої неприхильности до короля і его династії, чи до шведского народу, противно, штортінг просить короля о свідчанє та дозвіл, щоби один з молодших князів дому Бервадеті-х вступив на норвежский престол. День, в яким норвежский нарід одержить власного короля, стане початком нової доби мира і розвою Норвегії та сердечних відносин до шведского народу.

Майже рівночасно видав штортінг прокламацію до народу, в яким по історичній представленю справи, висказує надію, що самостійна Норвегія найде сердешні відносини зі всіми народами, а передовсім зі шведским народом, та звиває населенє, щоби задля осягненя тої державної независимости виявили повний послух новому норвежскому правительству, а так само всіх урядників цивільних і війскових та духовенство.

Король Оскар відповів телеграфічно на просьбу штортінгу, щоби прийняв депутацию з адресою: Понеже не признаю революційних кроків, які штортінг з нараженєм конституції і державних актів починив через свої зарядженя та ухвали, відмовляю прийняти адреси. Оскар. Рівночасно на телеграму нового норвежского правительства відповів король: Я одержав повідомленє державної ради і закладаю енергичний протест против поступованя правительства. — Оскар.

Та се не здержує штортінг в его радикальнім переведеню розділу від Швеції. Нині о год 10. рано мають стати зняті дотеперішні спільні фани на всіх норвежских кораблях і в

норвежских пристанях, а заступлені норвежскими фанатами. Сю зміну привітають всюди 25 гарматними вистрілами. В Християнії мають виконати сей акт на замку Агерстаас.

Тим способом від нині вважає себе Норвегія самостійною державою. Що до того панує в народі повна однодушність. Непевним є ще вибір королівської династії, якаб засіла на норвежскім престолі. Однак частина штортінгу бажає злуки з Данією, як було перед р. 1814, а найменша партія хотіла би бачити республіканський устрій в новій державі. Шведські дневники ударяють дуже сильно на виконавців сей парламентарної революції. Виводять, що штортінг не мав права односторонно зносити нині з 1814 р. і усунути короля, бо він є вє тільки норвежским королем цілої Унії. Колиж би прийняти ухвалу норвежского штортінгу яко довершеної факт, то внаслідок него Норвегія може стати тільки шведскою провінцією. Се становишко в Швеції є переважаче, а чи ним буде кермувати ся і держава, покаже ся з ухвал шведскої державної ради, яку король Оскар вже скликав на сесию.

Последні вісти зі Штокгольму, як і в Християнії не ворожать нічо доброго. Обі держави готувлять свої війська на воєнну стопу і поклякують резерви. Фльоти їх доповнюють припаси і воєнний матеріал. До Hamb. Nachr. телеграфують з Копенгага, що вже транспортують ся шведські війська до норвежскої границі. Цілий штокгольмський гарнізон в поготовлю. Воєнна партія двора є рішена вести війну з Норвегією.

Япаньско-роспійска війна.

Оба вожди.

Петербурска телегр. агенция доносить телеграму адм. Рождественского з Токио до царя: Дня 27. мая о год. 1/2. по полудни прийшло до борби з 12 великими і 11 меншими япаньскими кораблями. О год. 1/2. по полудни мусіла команда перенести ся з «Суворова», який мав позицію в центрі. Частина генерального штабу разом зі мною, що стратив був притомність, мусіла відтак стати уміщена на контрторпедівцю «Буйний», на яким находила ся вже залога за топленого корабля «Ослабля». Команда перейшла на адм. Небогатов. В часі ночі «Буйний» стратив ескадру з очий. Рано ми побачили корабель «Димитрій Донський» з 2 торпедівцями. Залогу «Ослабля» поміщено на помості «Димитрія Донського». Мене перенесено на поміст контрторпедівця «Бедовий», який разом з «Громким» поїхав дальше. Дня 28. мая, як я довідав ся, «Бедовий» піддав ся двом япаньским торпедівцям. Дня 31. мая я прибув до Сасего і тут довідав ся, що адм. Небогатов находить ся в Сасего.

Сумне се справозданє хоче злагодити «Новое Время» оголошенєм вивіду свого кореспондента в головній манджурскій квартирі з генералом Леневичом. Генерал заявив, що вправді він є вояком і яко вояк сповнить розказ, який дасть ему цар, однак сам особисто він є за дальшям веденєм війни. Погром російскої фльоти не викличе найменшого впливу (?) на воєнні операції на суши. Російска армія має тепер таке сильне становишко і є така сильна, що не тільки вдержить всякі атаки зі сторони Япанців, але може навіть виступити до зачіпної акції против них. Леневич з тої думки, що Япанців можна побідити і виперти з Манджурії, а недостаток фльоти стане тільки на перешкоді Росіянам, щоби перенести воєнний терен до Япанії (?). — Надмірний оптимізм вже пімстив ся нераз на Росіянах, ледви, чи оно не вийде і тут так само!

Ластівки мира.

Разом з вістками про тяжке фінансове положенє Росії, яка може затигати позички тільки під найтяжшими услівями, множать ся донесеня про поступи мирової акції, яку підняла Америка. Президент Рузвельт прийняв у себе кілька разів російского амбасадора гр. Касіного, як і япаньского посла Такасіру на конференциях в справі покінчення російско-япаньскої війни. По сих конференциях Рузвельт заявив справоздавцям дневників, що припускає, що американський амбасадор був прийнятий вчера або нині

царем в Царскім Селі, а після вказівок, які одержав, амбасадор має розпізнати, чи цар приклонний прийняти посередництво Союзних Держав Америки. Видко, що добре випали сі вивіди, бо вашингтонський кореспондент льондоньскої Morningpost довідує ся з півурядового жерела, що американське правительство має надію до часу 48 годин предложити Росії формальні пропозиції мира.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залегlostий та о приєднуванє нам нових передплатників.

НОВИНИ.

— **Календар.** В суботу: руско-кат: Микити еп.; римо-кат.: Маргарити. — В неділю: руско-кат: Теодора; римо-кат.: Зелені Свѣта.

— **Новоіменованій директор** заліщицкої учит. семінарії др. Тадей Мандибур, дотеперішній професор рускої гімназії у Львові, виїздить в найближших днях до Заліщик на нову посаду.

— **З руского клубу соймового.** Дня 7. н. ст. червня 1905 відбуло ся у Львові засіданє руского клубу соймового по причині резигнації д-ра Олесницького з уряду голови клубу. Резигнацію тую вніс др. Олесницький з причини розвинутої ся у него недуги серця, задля котрої з порученя лікарів довгий час мусить відтягнути ся від публичної праці. Клуб узнаючи причину тую вповні оправданою, звільнив д-ра Олесницького від обовязків провідника клубу на так довго, як сего вимагати буде стан его здоровья і поручив провід клубу дотеперішньому заступникови голови д-ру Королеви. За руский клуб соймовий: Король, заст. голови. Гурик, за секретаря.

— **Іспит зрілости абітурієнтів** другого відділу VIII класи рускої гімназії у Львові покінчив ся в середу по полудни. Іспитови проводив з початку кр. ісп. шк. п. Ів. Левицкий а описля кр. ісп. шк. п. Майхрович. Іспит зложили: Брилинський Антін, Весоловский Микола, Галькевич Евгений, Гарасевич Михайло, Демидчук Семен, Жмур Юрко, Калиневич Сильвестер, Коцько Адам, Левицкий Юрко, Мечник Петро, Панас Марія, Перещелца Іван (з відзн.), Селогуб Ілько (з відзн.), Смукла Лев, Творидло Микола, Тусгановский Кирило, Чавс Петро, Чумак Евгений, Щур Яків, Охримович Осип (екст.). Двох публичних учеників і 1 екстерніст одержали поправку, а 1 публ. ученика репробовано на рік.

— **«Кружок правників»** тов-а «Академічна Громада» у Львові, Вірменська 30, I пов. просить всіх, що коли небудь визичили чито з бібліотеки «Академічної Громади» чи з «Кружка правників» книжки правничого змісту, звернути їх «Кружкови правників». — *Виділ*

— **Пожарний «Сокол»** в Нивицях, камінецкого повіта, засновано на статуті львівского «Сокола». Статут вже затвердило ц. к. намісництво.

— **Доповняючі вибори** 4 радних міста Львова відбули ся в середу, але без успіху. Абсолютної більшости 1305 голосів не одержав ніодин з вісьмох кандидатів, бо виборці голосували на одного, двох, трех своїх кандидатів, а не на чотирох. Слідуючі вибори будуть ві второк.

— **«Феральний» день** першої степеня заповідав на вчера 100 літній календар Фальба. Де як де, але у Львові година між 4. а 5. по полудни була феральна. Доц лив ся, як з цebra, а громи били раз по раз. Один грім ударив в комин каменяці на розі вл. Стрілецької і ул. Шкарпової і розвалив его, а в каменяці оглушив кілька осіб. З причини дощу не відбула ся заповіджена сокільска прогулька до лисиницкогo бровару.

— **З почти.** З огляду, що надавці почтових пересилок до Нідерляндів через подаванє мильної вартости в цлової декларації дають тамошнім властям повід до накладаня цлових кар, пригадує ся публиці ось що: В цлових декларациях належить подавати вартість в голландській гульденів або коронової валюті (1 голандський гульден = 2.04 К.) Подана вартість мусить відповідати дійсній вартости товару з дочисленєм коштів опакованя, перевозу, обезпеченя і порученя. На случай заокругленя вартости належить се зробити на висшу квоту.

— **З залізниць.** З днем 1. червня с. р. аж до кінця вересня буде видавати ся для подорожуючої публиці телеграми віденьского заведеня метеорологічного, заповідаючі сподіваний стан воздуха на найближшу добу, в слідуючих стаціях залізничих: у Львові, Перемишлі, Стрию, Бродах, Лавочнім, Сколім і Новім Загірю. — Долучені до сих телеграм мапи метеорологічні дають погляд на загальний стан воздуха в Европі.

— **Дрібні вісти.** Перський шах приїде до Льво-

ва ві второк дня 13. с. м. вечером, а виїде дальше аж в пятницю рано. — Дня 6. с. м. по полудни упав град в селах Батятичі, Сапіжанка, Геравець і Дзібулки і знищив всі засіви.

Всячина.

— **Смерть дефравданта.** Рахунковий капітан в гарнізонівім шпиталі у Львові, Мілер, виїхав перед трема тижнями на відпустку. Коли він в назначенім часі не повернув, заряджено в его бюрі ревизию каси і стверджено, що не стає 13.000 К. За дефравдантом розписано стежні листи, наслідком чого Мілера арештовано в Стрию. Нинішня телеграма доносить, що він застрелив ся в вязниці. Недостаючу квоту покрив старший штабовий лікар др. Лінк і буде доходити своїх претенсій на двох товаришах Мілера, майорі Г. і капітані В. Л., котрі належали до шквотруючої комісії і занедбанєм своїх обовязків допустили до дефравдації.

— **Бунт в'язнів в Золочеві.** Ві второк вечером збунтували ся в'язні в золочівській вязниці і почали ломати двері і крати. Перестрашені дозорці утікли на подвірє, а тимчасом в'язні кидали цеглами на дозорців. Часть в'язнів дістала ся тимчасом на під, а звідтам на дах, аби утечи. Однак вже надбігли дві компанії війська і замкнули перетеном в'язницю. В'язні не успокоїли ся, але кидали цеглами до війська. Тоді відділ жовнірів для постраху вистрелив тричі в землю, почім під проводом підофіцера переліз мур. Роззухвалені в'язні кинули ся на жовнірів і зранили підофіцера. В тій хвилі жовніри задержали ся і стрілили до в'язнів. Один з в'язнів погіб на місці, другий упав тяжко ранений, а прочі утікли до своїх кімнаток. По трех годинах привернено в в'язницю спокій. Причиною розруху мав бути лихий харч і строге поведенє дозорців.

— **Праця студентів в Америці.** Університетські студенти в Америці не гордять ніякою працею, щоб лише заробити чесно на удержанє і житє та на студії. На 120.000 університетских студентів в Америці 45% кінчить студії без помочи родини. В Сиракузах прим. убогі студенти сповняють рано обовязки возьних склепових, зимою змітають сніг з дахів, а відтак біжуть на виклади. По викладах услугоють до стола товаришам по клубах, а вечерами мають яке платне занятє у місті. Студентки заробляють головно писанєм на машині, або приймають посади помічниць в господарствах домашних. А правдиво демократична суспільність американська цілком не гордить тими бідними студентами, а противно високо їх цінить. Тішать ся они також пошаною своїх богатших товаришів. Так прим. одного студента, що на житє заробляв як простий робітник в фабриці, вибрали товариші на почесне становище президента класи сеніорів. Зеліана енергія тої молодіжи працюючої і учащої ся мусить заімпонувати кождому.

— **Вінчанє німецкого цїсаревича з Мекленбургскою княжною** відбуло ся онаді в Берліні з незрівняною величавостию, проти якої уважав за відповідне виступити начальний орган протестантского духовенства в Німеччині. Суджена наслідника престолоа прибула до столиці в суботу по полудни. Відз відбув ся після програми, якої придержує ся в таких случаях берлінський двір. Торжественний і охід рушив з замку Бельві. Отвірав его швадрон гвардії, дальше їхали шестикінні повози з державними достойниками прускими і мекленбургскими, потім знова швадрон прибічної гвардії, а за ними 8-кінний полевий повіз з княжною і цїсаревою, та охмайстриною двора княжної. На степенях повозу стояли назі, за повозом їхала прибічна гвардія, а дальше повози з дамами двора княжної, швадрон уданів і військова орхестра. Почавши від т. зв. Малої Звїзди стаули на чолі походу кінні їзди в числі 40 і члени берлінского цеху рівників також на конях. Перед браденбургскою брамою ждав на похід губернатор з командантом міста і презесом поліції і привітав княжну промовою, почім гримнула салва з 24 пушок. Міські власти привітали княжну на Парискій площі. Швалір творили шкільні діти, товариства і кадети. Ще величавійший був похід по вінчаню новоженців.

— **Нова язва.** В західній Галичині появиля ся у рогатої худоби недуга розмякшеня кости, з причини лихой тамторічної наші, убогої в поживні білкові складові части і мінеральні соли. В наслідок тої недуги упало вже дуже багато штук худоби, особливо коров, а крім того багато штук худоби убито. Ветеринарі радять для уникненя тої недуги давати худобі бобову або горохову зешку, макухи або отруби, а недужим штукам мелену кість і фосфоран вапна з кости в скількости 20 до 25 грамів.

— **Корабельні армати,** які в морській борбі відиграють так важну роль, ділять ся на тяжкі (промір поверх 15 см.), середні (промір 12—15 см.) і легкі (промір менший як 12 см.) Найтяжші армати мають промір 30—43 см. Крім сего розпадають ся вони ще на скороладні і скорострільні. Скороладніми зовуть ся тоті, що мають таке урядженє яке значно, вкорочує

час ладования, а скорострільними, як ще до того можна з них майже без перерви стріляти. До перших належать тільки армати меншого калібру, а скорострільними бувають і важкі армати; із тяжких можна дати 1—6 вистрілів на мінуту, із середніх 10—12, а з легких 15—20. Розмір ладунку хитає ся в поодиноких державах між 324 до 816 кг., о промірі найбільших армат між 30—41 см. а довготі від 6—12 м. Велике значінє при величї ладунку має якість пороху. Старий порох, що складає ся із сірки, салітри і вугля, виходить що раз більше із ужитя, а на місце єго уживають нітрогліцерини або нітроцелюлози. Щоб мати понятє про силу одного арматного набою, скажемо, що сталевий гранат із 25 см. армати Крупа пробиває панцир корабля із кованого залїза грубого на 120 см. Тепер як раз йдуть в военній технїці заводи між конструкцією великих армат а грубих панцирів, щоб одно другим знеутралізувати.

Телеграми

з дня 9. червня.

Християнія. Норвежска армія звільна мобілізує ся. Норвежці хочуть оминати проливу крови, але мировою дорогою, здає ся, буде тяжко поладнати справу зірваня унії зі Швецією.

Вашингтон. Підчас послїдньої авдїєнції американського амбасадора у царя, цар заявив, що є готов подумати про закінченє мїра і подякував за прїязні слова передані амбасадором від Рузвельта.

Амбасадор доїє, що цар приняв єго вельми сердечно.

Льондон. З Владивостока доносять, що на північ від порту бачено 6 японських кораблів.

Манїля. Бюро Райтера доносить, що вчєра доручено російському адміралови Анквістови рішенє президента Рузвельта, аби адмірал вплив з порту до 24 годин, або дав ся розоружити. З огляду, що по морю кружляють японські судна, здає ся, що Анквіст пристанє на розоруженє.

Конкурс

на 24 місць в бурсї св. Івана Крестителя в Дрогобичи. Прїятими будуть: ученики рускої народности, гр.-кат. обрїда за доплатою 15—30 К з гори місячно.

Отримують: поміщенє, удержанє і надїр.

Кождий питомець має мати: постїль: колдру або коц підшитий, простирала 2, на колдру і 2 на ліжко; біле: 6 сорочок, 6 калїсонів, 12 хусточок до носа, 4 ручники, 6 пар скарїток або онучок; одєжу: 2 блузки, 2 порток, 1 плащ, шїтки до одєжи, парасоль, калїонї, гребїнь, зеркало, мидницю, шїточку до зубів; обуву: 2 пари, шїтки до обувї; шкільні книжки.

Поданя заєсмотрєні в послїднє свїдоцтво шкільнє і декларацию вєсти доплатї місячної належить вносити до видїлу бурси св. Крестителя в Дрогобичи на руки Вєч. о. Антонїя Рудницького, катехита в Дрогобича. Рєчєнєць до 15. серпня н. ет. 1905.

Видїл Товариства «Бурса св. Івана Крестителя» в Дрогобичи 6. червня 1905.

О. П. Лизий, прєдєдатель Бурси св. Івана Крестителя в Дрогобичи.

Свщ. Антїн Рудницький, член Видїлу.

Colosseum в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. червня до 16. 1905.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер прєдставленє. В недїлі і свята 2 прєдставленя о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life прєдставленє. Бїлетн вчаснїше можна набути в конторї Пльєна при ул. Кароля Людвика ч. 9. З куплєним бїлетом на фотелї, лєжкї і ірїднї крїсла можна хати даром на прєдставленє омнібусами Кольєсею, які ждуть коло Відєнської Каварнї.

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

прїймає вклади до опрочєнтованя на 4 прц. і оплачує за вкладчиків податок рентовий; для ошадженя коштів послїлки можна прислати гроші чеками Щадницї почтової; вкладати може кождий, навїть і нечлєни; на жаданє звертає ся вкладку кождого часу, навїть без виповїдженя (за єскономт).

ПОЗИЧКИ удїляє «Джістер» своїм члєнам на 6 прц. сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 лїт; при 30 ратах $\frac{1}{2}$ -рїчних вноєить рата амортизаційна (на капїтал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотєки або доброї поруки.

На парцеляцію і купно бїльших обшарів треба звертати ся за позичками до «Джістра».

Члєнами можуть бути тїльки члєни обезпечєні в «Джістрі».

Чистий зиск роздїляє ся межї члєнів яко дивїденди від удїлів і на добродїїні цілї. — Дотепер удїлів «Джістер» на церкви, бурєз, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. «Джістер» 31/12 1904

Вкладки:	1,783,673 К.
Удїли члєнів:	133,117 К.
Ф. резервовий і ин.:	26,576 К.
Позички удїленї:	1,616,402 К.
Цїнні папєри:	123,627 К.
Льокації:	169,456 К.
На рах. бїжучим:	81,988 К.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Вїддїл депозитовий

прїймає вклади і виплачує завдатки на рахунок бїжучий, прїймає до перєхованя папєри вартїсні і дав на них завдатки.

Крім того впроваджено подобно як в інституцїях заграничних т. зв.

Депозити сховковї (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон рїчно, депоїтар дієтає в сталевїй касї панцирнїй сховок до виключного ужитку і під власним ключєм, де безпечно і дискретно перєховувати може своє майно або важкі документи.

Під тїм зглядом поробїнь Банк гіпотечний як найдогїднїши зарїдженя. Прїйєсь дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у вїддїлі депозитовий.

Всї калєндарї і часописи можна набувати в «Соїкльськїм Базарї».

Литки COPIJ можна набувати в «Соїкльськїм Базарї» у Львові і у всїх торговлях вкраю.

Розклад залїзничих поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейскїй).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Вїдходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яє, Потутор, Керезмеє, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Дєлїтина (чер. Коломїю $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ вкл. в нед. і свята), Керезмеє	6:30	до Пїдволочиск, Київ, Одєс, Бродїв, Гусїтина,
7:30	з Рави рускої, Сокала	7:30	до Лавочного, Пєшту, Калуша, Борислава
7:20	з Пїдволочиск, Одєс, Київ, Бродїв	6:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пєшту, Борислава, Калуша	8:25	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
7:50	з Рави рускої, Сокала	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Освєнїцїа
8:05	з Станїславова, Жидачєва	9:00	до Самбора, Хирова, Івонїча, Н. Санча,
8:15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	10:55	до Іцкан, Калуша, Потутор
8:18	з Яворова	9:20	до Пїдволочиск, Одєс, Київ, Бродїв, Дєлїтина, Залїцк
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:10	до Бєлєцї, Сокала, Любачєва
11:45	з Ярослав, Стрия, Борислава	посл. до Пїдволочиск, Київ, Одєс, Бродїв, Коппчїєнь, Чорткова, Залїцк, Гусїтина	
10:35	з Рїшеня, Лавочного, Калуша, Любачєва	2:00	посл. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керезмеє
11:05	з Коломїї, Жидачєва, Потутор, Керезмеє	2:40	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
11:55	з Пїдволочиск, Гусїтина, Коппчїєнь, Козови	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1:30	посл. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	4:10	до Рїшеня, Любачєва, Хирова,
1:40	посл. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Залїцк, Кїч	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
11:50	з Самбора, Яєла, Сянока, Івонїча	5:58	до Яворова
2:30	посл. з Пїдволочиск, Одєс, Київ, Бродїв, Грїмалова, Гусїтина, Коппчїєнь, Козови	5:50	до Коломїї, Жидачєва, Керезмеє ($\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$)
3:45	з Стрия, Тухлї ($\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$), Сколього ($\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$)	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
4:32	з Яворова	6:25	до Лавочного, Пєшту, Хирова, Борислава, Калуша
5:01	з Сокала, Бєлєцї, Любачєва	7:30	до Рави рускої
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнїцїа	9:00	до Пїдволочиск, Київ, Одєс, Бродїв
5:45	з Іцкан, Жидачєва, Калуша, Новосєлнї	10:05	до Перємїшан ($\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ вкл.), Хирова, Івонїча
8:40	посл. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонїча	10:40	до Іцкан, Чорткова, Залїцк, Дєлїтина, Сучєв
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмеє	10:55	до Самбора, Хирова, Закопаного
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:00	до Кракова, Відня, Врощана, Варшави
9:20	з Самбора, Хирова, Сянока, Яєла	1:05	до Пїдволочиск
10:20	з Пїдволочиск, Київ, Одєс, Бродїв, Коппчїєнь, Залїцк, Скали, Івани пустоєго, Гусїтина	1:10	до Пїдволочиск
10:50	з Лавочного, Пєшту, Калуша, Борислава	11:10	Івани п. Скали, Гусїтина, Потутор
12:20	посл. з Іцкан, Яє, Царгорода, Жидачєва, Залїцк	12:45	до Стрия, Дрогобича, Борислава
2:31	посл. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	
	на дворець «Пїдзамчє»	посл. до Іцкан, Керезмеє (від $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$), Калуша	
	з Пїдволочиск, Одєс, Київ, Бродїв	4:15	до Кракова, Відня, Врощана, Берліна, Праги.
7:00	посл. з Пїдволочиск, Київ, Одєс, Бродїв,		з двірця «Пїдзамчє»
2:45	з Пїдволочиск, Київ, Одєс, Бродїв, Залїцк,	6:43	до Пїдволочиск, Бродїв, Київ, Одєс, Гусїтина
5:15	Потутор, Івани пустоєго, Скали, Гусїтина, Грїмалова	11:15	до Пїдволочиск, Київ, Одєс, Бродїв, Потутор
	з Пїдволочиск, Київ, Одєс, Бродїв, Коппчїєнь	2:13	посл. Пїдволочиск, Бродїв, Київ, Одєс, Гусїтина
10:02	Чорткова, Залїцк, Івани п., Скали, Гусїтина	9:21	до Пїдволочиск, Київ, Одєс, Бродїв

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:	Вїдходять з головного двірця:
з Брухович від 14 1/2 вкл. 10:9 6:50, 7:50 рано, 9:55 передпоуд. (тїлько в недїлі і рїмно-кат. свята), 1:45 попол. (тїлько в недїлі і р.-кат. свята); 3:05, 4:16, 5:00 попол., 7:41, 8:55 вечером.	до Брухович (від 14 1/2 до 10:9 вкл. 5:50 рано, 8:30 рано (тїлько що недїлі і свята р.-кат.); 12:31 попол. (тїлько що недїлі і свята р.-кат.); 2:10, 3:20 попол., 6:10, 7:30 і 7:55 веч.)
з Янова 8:18 рано, 1:15, попол. (від 1/2 до 30:9 вкл.), 4:32 попол., 8:45 вечером (від 14 1/2 до 10:9 вкл.) і 9:25 вечером (від 14 1/2 до 10:9 вкл. тїлько що недїлі і свята)	до Рави рускої 11:15 вночі кождої недїлі, до Янова 6:55 рано, 9:15 передпоуд. (від 1/2 до 30:9 вкл.), 1:35 попол. (від 14 1/2 до 10:9 вкл. в недїлі і свята), 3:03 попол. (від 14 1/2 до 30:9 вкл.) і 5:58 пополудн.
з Ширця 10:10 вечер (від 1/2 до 10:9 вкл. в недїлі і свята).	до Ширця 1:55 попол. (від 1/2 до 10:9 вкл. в недїлі і свята), до Любїня вел. 2:15 попол. (14:5 до 10:9 вкл. в недїлі і свята).
з Любїня 10:10 вечером (від 14 1/2 до 10:9 вкл. що недїлі і свята).	

ЗАМІТКА: Час середно-європейскїй рїзнїть ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського — 12 год. 36 мин. часу львівського — Нічні години від 6. вечер до 5:50 рано обєєдено рамками — Звичайні бїлетн їади як і всякі инші бїлетн, їаєстрован, провіднїки, розкладї їади і т. п. можна набувати в мєстєвїм Бюрї п. к. держ. залїзниц, Пасаж Гавєлїна ч. 9.